РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областен управител на област Монтана

ПРОТОКОЛ
от
проведено заседание на Областната епизоотична комисия
на област Монтана
04.08.2025 г.

Днес **04.08.2025 г.** в конферентна зала №1 на Областна администрация Монтана беше проведено заседание на Областната епизоотична комисия.

Участие в заседанието взеха както следва:

инж. Калин Хайтов – Областен управител на област Монтана
Ивайло Сотиров – Зам. областен управител на област Монтана

1. д-р Герго Гергов – директор на ОД на БАБХ – Монтана
2. д-р Стела Караджова – представител на ОД на БАБХ – Монтана
3. д-р Виолета Гергова – директор на ОД „Земеделие" - Монтана
4. Тодор Тодоров – представител на ОД на МВР – Монтана
5. Димитър Димитров - представител на ОД на МВР – Монтана
6. София Александрова – представител на РДПБЗН – Монтана
7. Ивайло Костадинов – представител на РИОСВ – Монтана
8. Цветомира Герасимова – представител на РЗИ – Монтана
9. Румяна Динчева – секретар на община Медковец
10. Радослава Ивова – представител на община Лом
11. Ирена Иванова – представител на община Брусарци
12. Бисер Илиев – представител на община Берковица
13. Константин Владов – зам. кмет на община Якимово
14. Цветомира Захариева – представител на община Вълчедръм
15. Димитър Стефанов – представител на ТП ДГС – Говежда
16. Александър Георгиев – представител на РДГ - Берковица
17. инж. Велислава Иванова – представител на ТП ДГС – Берковица
18. инж. Алекси Тодоров – директор на ТП ДГС - Чипровци
19. Стоян Ангелов – представител на СЛРД „Сокол" – Берковица
20. Николай Асенов – представител на СЛРД „Свидня" – Говежда

Заседанието откри Областният управител инж. Калин Хайтов, който запозна присъстващите с дневния ред, както следва:

1. Данни за епизоотичната обстановка в България и съседни страни относно заболяването Шарка по дребните преживни животни.
2. Запознаване със Заповед № РД 11-2387/30.07.2025 г. на Изпълнителния директор на БАБХ по отношение на необходимостта от предприемане на мерки във връзка с влошената епизоотична обстановка, свързана с разпространението на заболяването Шарка по дребните преживни животни.
3. Кратко описание на заболяването – клинични признаци и начини за разпространение.
4. Представяне на актуална информация по отношение на одобрените на територията на област Монтана терени за загробване на животни и странични животински продукти.

По точка 1 от дневния ред, д-р Герго Гергов запозна аудиторията с епизоотичната обстановка в България, съседните страни, а също и страни от ЕС. Представени бяха данни от информационната система на ЕС за обявяване на особено опасни болести по животните (ADIS) в рамките на периода от 17-23.07. 2025 г.

През разглеждания период България е докладвала 41 огнища на Шарка при овце и кози в общините Казанлък, Родопи, Калояново, Свиленград, Брезово, Съединение, Садово, Раковски, Марица и Първомай. В сравнение с предходните седмици се наблюдава значително повишение на броя огнища – от първоначално регистрираните 3 огнища в периода 26.06-02.07.2025 г. до 41 огнища през настоящия период.

По отношение на държавите, с които България има общи граници, данните за регистрираните заболявания са следните:

Гърция е докладвала 25 огнища на Шарка при овце и кози и 2 огнища на Западнонилска треска. Румъния е докладвала 15 огнища на Африканска чума при домашни свине, 1 огнище на Африканска чума при диви свине, 7 огнища на Шарка при овце и кози и 3 огнища на Бяс. Северна Македония е докладвала 4 огнища на Син език, а Турция - 10 огнища на Антракс, общо 92 огнища на Шап, 21 огнища на Шарка при овце и кози и 2 огнища на Западнонилска треска.

В контекста на докладваните от Северна Македония огнища на Син език д-р Гергов обърна внимание на присъстващите, че заболяването вече е установено и на територията на нашата страна, за което е издадена заповед на Изпълнителния директор на БАБХ за обявяване на първично възникнало огнище в землището на с. Ново село, Община Кюстендил. Д-р Гергов поясни, че вероятността вирусът да е пренесен именно от Северна Македония е почти 100%.

Във връзка с действията, насочени към предотвратяване на разпространението на Шарката при дребните преживни животни и в рамките на точка 2 от дневния ред Директорът на ОДБХ – Монтана информира участниците в заседанието, че предвид усложнената епизоотична обстановка в страната е въведена допълнителна временна ограничителна мярка. Съгласно Заповед № РД11-2387/30.07.2025 г. на изпълнителния директор на БАБХ, считано от 30 юли 2025 г., се забранява движението на дребни преживни животни на територията на цялата страна.

За цялата страна продължава да бъде в сила и забраната за провеждане на пазари и изложби на дребни преживни животни, по повод на което д-р Гергов обърна внимание на членовете на епизоотичната комисия, че в нито една община в област Монтана не са предприети действия за обособяване на отговарящ на законовите изисквания пазар за живи животни и животинска продукция. Пазарите в областта продължават да съществуват в разрез с нормативната уредба въпреки контрола, който ОДБХ упражнява и независимо от санкциите, които се налагат на нарушителите посредством АУАН. Д-р Гергов поясни, че през изминалата седмица е проведена работна среща съвместно с органите на МВР, Жандармерия, Митническо бюро и Гранична полиция по въпросите, касаещи предприемане на съвместни координирани действия за упражняване на контрол, в това число върху пътната мрежа и пазарите.

Д-р Герго Гергов обърна специално внимание върху необходимостта кметовете на общини, кметовете на населени места и кметските наместници да окажат активно съдействие на ветеринарномедицинските представители за провеждането на подходяща информационна кампания сред животновъдите по места, както по отношение на Шарката по дребните преживни животни, така и за превенцията на Син език, за което заболяване е известно, че се предава от кръвосмучещи и изисква специализирана дезинфекция и профилактика с репеленти.

Областната дирекция по безопасност на храните призовава животновъдите да спазват стриктно всички действащи мерки и да ограничат достъпа на външни лица до животновъдните обекти, освен когато те са пряко ангажирани с дейността. Особено внимание следва да се обърне на мерките за биосигурност, включително поддържане на дезинфекционни площадки, използване на предпазно облекло, изолация на новозакупени животни и недопускане на контакт между различни стада.

Българската агенция по безопасност на храните, в това число и ОДБХ – Монтана, ще продължи да осъществява непрекъснат мониторинг на епизоотичната обстановка и при необходимост ще предприема допълнителни мерки за ограничаване на заболяването. При съмнение за заболяване или нерегламентирано движение на животни, компетентните органи трябва да бъдат уведомени незабавно, като сигнали могат да се подават на телефоните на ОДБХ – Монтана и определената за целта национална денонощна линия 0700 122 99.

В рамките на точка 3 от дневния ред д-р Стела Караджова запозна участниците в заседанието с конкретни мерки, които са набелязани на централно ниво и въведени посредством заповеди с цел превенция и ограничаване на разпространението на заболяванията Шарка по дребните преживни животни и Син език. По повод на въведената от 30.07.2025 г. забрана на придвижването на дребни преживни животни в цялата страна д-р Караджова поясни, че изключение се допуска за придвижване на животни към обекти за незабавно клане, за транзитно преминаващи животни и за мъжки разплодни животни. И за трите категории придвижването може да се осъществява само при стриктно спазване на формулирани в заповедта изисквания, които д-р Караджова представи на вниманието на присъстващите заедно с изискванията за извършване на клане на дребни преживни животни с произход от животновъдни обекти в страната, които не се намират на територията на област Пловдив.

В контекста на необходимостта от уведомяване на обществеността за начините за превенция и ограничаване на разпространението на Шарката при дребните преживни животни д-р Караджова информира членовете на епизоотичната комисия, че официалните лекари от отдел „Здравеопазване на животните" към ОДБХ – Монтана са провели срещи с животновъди във всички общини в областта, като са разяснени клиниката и начините за ограничаване на заболяването, а също и изключително важното значение, което има спазването на мерките за биосигурност за недопускане на проникването на вируса в животновъдните обекти.

Във връзка със заболяването Син език д-р Стела Караджова обърна внимание върху факта, че до момента в страната е обявяван единствено серотип 4. На територията на страната е в ход програма за надзор на заболяването, която включва вземане на проби от сентинелни животни през топлите месеци, когато е активния период на разпространение на заразата чрез кръвосмучещи насекоми. В цялата страна, в това число и на територията на област Монтана се изпълнява ваксинация на дребните преживни животни и в частност на овцете над 3-месечна възраст с ваксина от серотип 4. По отношение на обекта в с. Ново село, Община Кюстендил, където наскоро е установено огнище на Син език - серотип 8, програмата за надзор не е изпълнявана, тъй като обектът е нерегистриран. Д-р Караджова поясни, че на стопаните се препоръчва да предприемат мерки за ограничаване на контактите на техните животни с насекоми, за дезинфекция на помещенията, където животните пребивават и за обработката на самите животни с подходящи репеленти. В комплект с мерките за превенция и ограничаване на разпространението на заболяванията Шарка по дребните преживни животни и Син език д-р Стела Караджова запозна аудиторията и с техните клинични признаци и спецификата на протичане. Във връзка с представените в точка 1 данни за епизоотичната обстановка д-р Караджова информира присъстващите, че на 23 юли 2025 г. в съседна Румъния е установено огнище на Африканска чума в обект за отглеждане на домашни свине в Турну Мъгуреле, а в обявената 10-км надзорна зона около огнището попадат и 4 населени места в Община Никопол.

Като допълнение към представената от д-р Караджова информация д-р Гергов обърна внимание, че е от съществено значение органите на местното самоуправление да упражняват контрол по спазването на маршрутите за придвижване на животни, които всяка община определя в съответствие с изискванията на чл.133 от ЗВМД. По отношение на животни, показващи клинични признаци в дивата природа д-р Гергов призова представителите на горските стопанства и ловно-рибарските сдружения да информират своевременно ОДБХ при установяване на животни със съмнение за заболяване.

В рамките на точка 4 секретарят на Областната епизоотична комисия Добромир Тодоров информира присъстващите, че на територията на област Монтана са процедирани общо 267 предложения от 11-те общини в областта за терени за загробване на животни и странични животински продукти, като в резултат от дейността на определените със заповед на общинските кметове комисии и в съответствие със становищата, постъпили от имащите отношение към контрола институции, **са одобрени 81 терена.**

Областният управител инж. Калин Хайтов благодари за представената по всички точки от дневния ред информация и прикани присъстващите за мнения и коментари.

Представителят на СЛРД „Сокол" – Берковица Стоян Ангелов информира членовете на епизоотичната комисия, че в рамките на извършваните от сдружението регулярни обходи се установява значително увеличение на популацията на диви свине, което е свидетелство за отслабена циркулация на вируса на Африканска чума в дивата природа. Предвид установеното огнище на АЧС при домашни свине в съседна Румъния и с оглед на намиращия се в разгара си туристически сезон, свързан с преминаването на голям обем от туристи и през територията на област Монтана, Стоян Ангелов се поинтересува дали е удачно да се възобнови практиката по извършване на дезинфекция на местата, които се използват от туристи за престой и почивка. Стоян Ангелов изрази мнение, че общинските служби по сметосъбиране могат да осъществяват такава дезинфекция и поясни, че ловците също могат да извършват дезинфекция в обхожданите места по подобие на практиката от 2019 г. Представителят на СЛРД „Сокол" отправи предложение при извършване на отстрел ловците да продължат периодично да изпращат проби за осъществяване на наблюдение и контрол върху циркулацията на опасните заразни заболявания в природата.

Д-р Герго Гергов изрази съгласие с направените от Стоян Ангелов предложения, като поясни, че постоянната комуникация и координираните съвместни действия между РДГ, ДГС, СЛРД и ветеринарномедицинските органи винаги са били от съществено значение за превенцията на заразните заболявания.

Инж. Калин Хайтов също благодари за предложенията като сподели, че към настоящия момент общините извършват, в партньорство с Областно пътно управление, почистване на места, които се ползват за престой и почивка от пътуващите, а РИОСВ от своя страна също осъществява засилен контрол върху изхвърлянето на отпадъци на такива участъци от пътната мрежа.

Допълнителни коментари по тематиката от дневния ред не бяха направени и заседанието бе закрито.

ИНЖ. КАЛИН ФИЛИПОВ ХАЙТОВ
Областен управител на област Монтана
/П/

Изготвил: */П/*

Добромир Тодоров - главен експерт в дирекция АКРРДС, 04.08.2025 г.